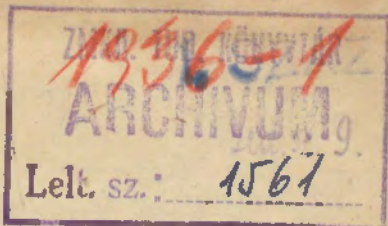

A 826

ELŐHADTÁPZÁR...
1936-1

6642. számhoz.
eln. 1 - 1916.

TÁMPONTOK

A LEGÉNYSÉG NEVELÉSÉRE ÉS A
TISZTJELÖLTEK ÉS LEGÉNYSÉG
ÁLTALÁNOS HARCKIKÉPZÉSÉRE.

A m. kir. honvédelmi ministerium kiadványa.

BUDAPEST

PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

1916.

1911

Támpontok

Helyesbítés.

Beragasztandó a 27. oldalon alulról a d) pont 8. és 9. sora helyett:

d) A lövészárokban vagy e mögött tartózkodó legénység puskáiban — az adogatórugó kimélése céljából, nehogy az időelőtt elgyengüljön, — nappal rendszerint csak egy töltény legyen, csak éjjel kell a puskát teljes tölténytárral megtölteni.

Támpontok

a legénység nevelésére és a tisztjelöltek és legénység általános harckiképzésére.

Jelentések a tábori alakulásokhoz érkező pót-lások minőségéről arra engednek következtetni, hogy a nevelés és oktatás, a harcoló csapatoknak használható anyaggal való ellátása érdekében, bizonyos tekintetben még kiegészítésre szorúl.

A kiképzés rövid tartama megköveteli az idő legésszerűbb kihasználását és az arra való törekvést, hogy a legénységet mindarrá oktassuk, a mire a táborban szüksége van. Diszciplínászerű gyakorlatozásra mostan nincsen idő, ellenben igen fontos az állandó erkölcsi befolyás.

Az alábbiakban a nevelésnek és a kiképzésnek azok a pontjai vannak felsorolva, a melyekre még az eddigieknél is nagyobb súlyt kell helyezni.

A) Nevelés és általános oktatás.

1. Minden embernek tisztában kell lennie azzal, hogy a monarchia a háborút létfenntartásáért viseli; hogy mindenkinek megfeszített erővel kell törekednie arra, hogy a bennünket tönkre tenni akaró nagyszámú ellenséget legyőzze.

Az ellenség célja az, hogy a földbirtokot elpusztítsa és az ipart és kereskedelmet megsemmisítse.

A legyőzött állam nem képes polgárait sem élelmezni, sem keresethez juttatni.

A győzelem ellenben nagy gazdasági fellendülést biztosít s ennek következtében a háború okozta és a lakosságra súlyosan nehezedő terheket megszünteti és általános jólétet szül.

A hadsereg eddig kiváló teljesítést mutatott. Szüksége van azonban ez után is derék, fegyelmezett és jól kiképzett katonákra, hogy az ellenfél fölött eddig kivívott sikerei mihamarabb végleges győzelemmé váljanak s ennek nyomán a háborút dicsőségesen befejezhesse.

2. A legénységnek a szökés büntényének gyakorlatosságát meg kell magyarázni és büntetőjogi következményeire figyelmeztetni.

Az ellenséghez való átszökésnek kötél általi

halál a büntetése. Vagy pedig a hazába való visszatérés életfogytiglan lehetetlen.

A hozzátartozók azonnal elvesztik az állami segélyezést.

Azonfelül a gyávának nevét közhírrététel végett illetőségi községével közlik.

Szökevénynek (ellenséghez szökőnek, árulónak) vagyonát törvény szerint elkobozzák. Házát és földjét az állam elveszi.

3. Hadifoglyokkal úgy kell bánni mint a rabokkal.

Nem szabad velük beszédbe elegyedni. Meg kell akadályozni, hogy azok röpiratokat osztogassanak és hogy polgári egyénekkel érintkezhesenek.

Velük durván bánni tilos, a szánsalom azonban fölösleges!

4. A hadifogságot szerencsétlenségnek kell tekinteni, mert sokkal nagyobb nyomor és nélkülözés vár ott mindenkire, mint a harcmezőn. A hadifogságban igen sokan durva bánásmód és betegség miatt elpusztulnak.

5. Aki olyan szerencsétlen, hogy hadifogságba jut, annak tisztában kell lennie azzal, hogy minden kijelentése, melyet az ellenségnek saját csapatáról tesz, a még harcban álló bajtársainak

helyzetét súlyosbítja és hogy árulását az ellenség csak megvetéssel fizeti meg.

A fogolynak még abban az esetben sem szabad semmiféle nyilatkozatot tennie, ha a kérdezősködő — megtévesztés céljából — saját haderőnk tisztii egyenruháját viseli.

Még az agyonlövétéssel való fenyegetés esetén sem szabad árulást elkövetni.

Saját feljebbvalóinak és előljáróinak mindenkor tisztelettel és engedelmességgel tartozik.

6. Minden katonának tudnia kell, hogy hadifogságából való visszatérésekor magát igazolni köteles és ha fogságba jutásának körülményeit elfogadhatóan nem tudja igazolni, akkor szökevénynek tekintik és ennek megfelelő elbánásban részesítik.

7. A legénységet figyelmeztetni kell arra, hogy ellenségeink mindenütt kémkedést fejtenek ki s ki kell oktatni arra, hogy olyan egyéneket, kik gyanus kérdezősködéssel hozzájuk fordulnak, a rendőrségnek, vagy a legközelebbi őrségnek kell átadni. A harctéren pedig az ilyeneket azonnal le kell tartóztatni és a legközelebbi előljáró elé vezetni.

Ismeretlenekkel szemben, legyenek azok akár polgári ruhában, akár egyenruhában, valamint

hallótávolságra ismeretlenekkel, a legnagyobb óvatosságot kell tanusítani a beszélgetésben.

Minden tisztnek és minden altisztnek kötelessége ezt a legénységnek értelmi fokához mért módon megmagyarázni, vele a hivatalos sajtó-híreket csapataink győzelmeiről közölni és az embereket önbizalomra és öntudatra nevelni.

A bátor magatartás jutalmazása a vitézségi érem (4 osztály). — Az egész oszad büszkesége! Életfogytiglani pótlék (3. osztály).

A lelkeszek feladata a legénységnek Istenben való hitét felébreszteni és megerősíteni.

B) Kiképzés.

a) Általánosságban.

1. A feszes tartást, határozott fellépést és a föltétlen engedelmességet minden egyes katonától mindenkor meg kell követelni s akkor néhány fegyelmező gyakorlat elégséges arra, hogy a fegyelmet az osztagban is meghonosítsuk. A hosszas gépies gyakorlatozás az embereket kimeríti, ügyetlenné és gyámoltalanná teszi.

2. A fegyver kezelését és tisztogatását a katonának megszokásszerűen kell végeznie.

3. A katonával meg kell értetni fegyverének és töltényeinek nagy értékét.

A könnyen sebesültek kötelesek fegyverüket a tűzvonalból visszahozni, mert máskülönben bekötözés nélkül visszaküldetnek.

Fegyverért, amit a sebesült szuronnal együtt magával hoz, a tábori kórház 10 korona jutalomdíjat fizet (szurony nélkül 8 koronát).

Járni nem tudó sebesültek szúrják fegyverüket szuronnal függőlyesen, puskatusával fölfelé a földre, hogy azt könnyen meg lehessen találni.

Mindenkinek azon kell lennie, hogy minél több ellenséges fegyvert és felszerelési tárgyat gyűjtsön és szolgáltatson be. (Fel nem robbant tűzerőségi lövedékekhez és kézi gránátokhoz nem szabad nyúlni, hanem azokat el kell ásni. Ha ez nem volna lehetséges, a helyet feltűnő módon meg kell jelölni.)

Minden beszolgáltatót ellenséges fegyverért a gyalog hadosztály parancsnokság 2 korona jutalmat ad.

4. A katonának tudnia kell, ki az időnkénti előjárója.

5. Az ór és órszem kötelességét és magatartását tökéletesen ismerni kell; a katonának tudnia kell, hogy mint ór igen nagy úr és szolgálatát szigorúan és lelkiismeretesen kell ellátnia.

6. Saját órjáratról vagy éppenséggel különít-

ményről, amelyet éjjelen át előre küldenek, minden egyes gyalogosnak tudomással kell birnia.

Éjjel tehát mindenre kell lőni, ami az ellenség felől jön, ha csak mint saját csapat kétségtelenül fel nem ismerhető.

Az ellenség felől jövő kiáltást: «Saját csapat» vagy «Tüzet szüntess» csak akkor szabad figyelembe venni, ha a kiáltónak a saját hadsereghez való tartozandósága kétséget kizáróan megállapítható.

Sokszor közeledik az ellenség az első sorban «kezekkel fel», a zsebben pedig kézigránátokkal megrakodva.

Az első sor mögött három-négy fölfegyverzett sor nyomul előre és a vigyázatlan vagy könnyen hívó katonákat megrohanja.

Visszavért támadás (szinlelt támadás) után az ellenség közül egyesek — magukat halottnak tetteve — a drótakadályok előtt fekvé maradnak, hogy azokat az éj folyamán átvághassák. Azért minden az arcvonal előtt elesettnek, ha egyébként be nem szállítható, a kegyelemlövést meg kell adni.

7. Menetelés és pihenés, harc és nyugvás közben igen fontos az állandó összeköttetés fentartása előre és hátra, jobbra és balra, valamint a folytonos megfigyelés minden irányban.

8. A rendelkezésre álló rövid kiképzési idő megköveteli, hogy a szuronyvívásban való kiképzési utasításban (Tornautasítás E—4. IV.) foglalt valamennyi lábmozdulatot, dőfést, háritást és cselet ne hosszadalmas, a katonát gyakran igen kifárasztó gyakorlatok árán tanítsuk be.

Hosszadalmas tanítgatással a kiképzés az alapismeretek keretén túl alig terjedne és a katonát nem erélyessé, hanem merevvé tesszük. A közelharcban fegyverét tehernek érzi, melytől szabadulni igyekszik, a helyett, hogy tudatában lenne annak, hogy szuronyos puskájában kiváló szűró fegyvert bír.

Az oktatást tehát azzal kell kezdeni, hogy a katonát az ellenség teljes erővel való támadására rászoktassuk. Több felállított vagy lefektetett bábura, rövid nekiiramodás után, erőteljes dőféseket kell ismételtén végeztetni. Hogy eközben milyen a lábállás vagy testmozdulat, az teljesen mellékes. A fődolog az erélyes dőfés minden irányban, a merre az ellenfél van.

Ezután azonnal át kell térni a harszerű szuronyvívásra és azt igen gyakran, lehetőleg naponkint, hacsak egy fél vagy egy negyed-óráig is, de gyakorolni kell.

b) Harckiképzés.

1. Kilövés csak akkor van, ha a céltárgyra nemcsak első föltünésekör (ill. meglátásakor) lehet tüzelni, hanem ha azt megközelítés esetén is állandóan tűz alatt tarthatjuk. A kilövéshez tehát szükséges:

2. laposan pásztázott előtér. Ilyennek elérésére kisebb távolságokra (50—300) feltétlenül, nagyobb távolságokra a lehetőségig törekedni kell.

(Lásd az 1. és 2. ábrát.)

3. Hogy a tüzelést éjjel is hatásosan alkalmazhassuk, az előkészületeket az éjjeli lövésre alaposan és megbízhatóan kell megtenni; ezeknek az előkészületeknek jelentőségéről és fontosságáról minden embert ki kell oktatni.

(Lásd a 3. és 4. ábrát.)

Ha esetleg lövőrészen át kell tüzelni, akkor ezeket erős faanyaggal szilárdan ki kell bélelni úgy, hogy a fegyver szorosan a lövőréstalphoz fektetve az előtér hatásos pásztázásához szükséges helyes irányt nyerje. Felületesen végrehajtott előkészületek (a lövőréstalp helytelen hajlása, villák és botocskák földbe szúrása stb.) értéktelenek.

4. A rézsutos tüzelés fogalmát gyakran az oldalazó tüzelés fogalmával föleserélik. Minden pa-

ranesnoknak és embernek tudnia kell, hogy nagy hatást csak oldalazó tüzeléssel lehet elérni, miért ennek keresztülvitelére törekedni kell.

Kivált géppuskák alkalmasak az oldalazó pásztázásra.

(Lásd az 5. ábrát.)

Az akadály előtt levő területet és magát az akadályt is oldalazó tűz alá kell tudni venni.

A 6. és 7. ábra feltünteti a különbséget a géppuska arcvonal és oldalazó hatása közt.

Az arcvonal előtt fekvő oldalzó erődműveket, az arcvonalból jövő kereszttüzzel kell biztosítani tudni.

(Lásd a 8. ábrát.)

A 8. ábrából kitűnik azonban az is, mennyire fontos az éjjeli lövést (oldalba) a legpontosabban beállítani, hogy az oldalzó erődművekben elhelyezett legénység veszélyeztetve ne legyen.

5. Az arcvonal nyomdoklásának és az arcvonal előtti akadályok létesítésének célszerűségéről (azoknak hatásos pásztázhatása céljából) a 9. és 10. ábra nyújt felvilágosítást.

6. Hatásos ellenséges tűzben előrefutni csak egyenként vagy kisebb csoportokban lehet, továbbá egyenként előre, sorakozni futólépésben,

olykor kúszva fődözéktől-fődözékig, esetleg zezugos vonalban is.

(Lásd a 11. ábrát.)

7. A szakasz- és századnak minden alakzathól egysoros vonalba való gyors kifejlődését egy fődözék mentén tüzelés céljából, sokszor és alaposan kell gyakorolni.

Az előlevő harcvonalak felváltásánál a felvonulás, ha a terep fődözéket nem nyújt, harcalakzatban történjék.

8. Szakaszparancsnokokat és legénységet ki kell oktatni arra, hogy ellenséges járőrök és géppuskák sokszor az erdőszél fáin fészkelik be magukat.

9. Visszavonuló ellenséget tűzzel kell üldözni; az utánfutás céltalan és azt megtűrni nem szabad.

10. Minden emberrel alaposan meg kell értetni, hogy az ellenséges tűzben való visszavonulás sokkal több veszteséggel jár, mint a pillanatnyi helyzetben való kitartás.

Ha a harchelyzet kényszere folytán, vagy parancs folytán kell visszavonulni, úgy a keresztülvitel a sötétségben történjék.

A szakaszparancsnokok, vagy az arvonalmögötti altisztek mint utolsók vonulnak vissza. (Az ellen-

séghez átszökők és a gyávák ellenőrzése céljából.)

11. Támadásnál is gyakran célszerű az ellenséges állások közeli megközelítését az éjjeli órákra halasztani. Ha az állásba nem lehet behatolni, úgy a rajvonalnak az elért helyzetben haladék nélkül be kell ásnia magát.

12. A roham keresztülvitelét, megerősített állásokra is, többször kell gyakorolni.

A roham gyakorlásánál semmiképen sem szükséges az azt megelőző támadást mindig nagy távolságról megkezdeni.

Ugyanígy viszonyossággal végrehajtott gyakorlatoknál a hosszú menetelést mellőzni kell, ha csak a felvonulási időt a menetfegyelem, menetbiztosítás és egyéb oktatóanyagok gyakorlására nem akarjuk kihasználni.

C) Támponatok az állásharchoz.

(Lásd a 12. ábrát.)

Általánosságban tiszték és tisztjelöltek részére.

A legfontosabb a védelmi vonalak (a nyomdokvonal) helyes megválasztása, illetőleg telepítése. Ha egy vonalat támadás alatt érintünk el és futólagosan be is rendeztük, az gyakran állandó állásnak nem felel meg. Nyom-

dokvonalát tehát, amint csak lehetséges, ki kell igazítani. E végből ha nappal nem lehetséges, úgy alkonyatkor új kitűzést kell eszközölni.

Ennél különös figyelmet kell fordítani az összes földözékek és akadályok oldalozására. Merre, egyenes vonalak kitűzését kerülni kell. A nyomdokvonalat szabálytalanul, megtört vagy lépcsőzetes oldalzó erődművekkel kell berendezni és gondosan a terepviszonyokhoz alkalmazni.

(Lásd a 13. ábrát.)

Fő oldalzó fegyver a géppuska.

Az új nyomdokvonal meghatározása után az akadályokat minél előbb ki kell építeni.

A nyomdokvonal kitűzése a századparancsnokok, nagyobb kiterjedésnél a szakaszparancsnokok kötelessége.

Az állás első telepítése többnyire a harcászati lag fontos tereprészek berendezésén fordul meg, tehát oly csoportok alakításán, melyek oldalzó tűzzel a térközöket (hézagokat) teljesen uralják. Igen fontos a térközöket mielőbb akadályokkal lezárni.

(Lásd a 12. ábrát.)

A telepítés további folyamán a térközöket védelemre is alkalmas összekötő árkokkal kell le-

zárni úgy, hogy az állásban való huzamosabb időzésnél (tartós állás) folytatólagos védelemre alkalmas árkok létesüljenek.

Oldalzó erődművek (tört vonalak) nyomdokolásánál arra kell nagyon ügyelni, hogy egyes részek egymást ne lőhessék; azért nem szabad sehol túl-hegyes szögleteket kitűzni.

Tiszteket és tisztjelölteket a védelmi vonal megválasztásában és a nyomvonal kitűzésében behatóan ki kell oktatni.

A gyakorlati szabályzatnak azt az alapelvét, hogy az erőket kevés, de fontos pontokra összpontosítsuk és onnan az előterepet és térközöket tüzeléssel uraljuk, sokszor kellő figyelemben nem részesítik.

Ha az állást gyenge erőkkel kell tartani, nem szabad az illető századokat és zászlóaljakat az egész vonalon egyformán lazán elosztani. Ilyenkor tartalékok kikülönítése lehetetlen, a vezetés pedig nehéz.

A csapat egy részének mindig alkalmat kell adni a pihenésre és alvásra.

Alapelvnek kell maradni: a terepet a védelmi vonal harcászatiilag fontos pontjaiból uralni, a térközökbe benyomult ellenséget oldalzó tűz által megsemmisíteni; a mi a megsemmisüléstől megmenekszik, a tartalékok által elfogni vagy visszadobni.

A megerősített vonal kiugró részei gyakran vannak veszélyeztetve. Szükséges tehát oda a hátrább fekvő részekből kereszttüzet irányítani, erősebb akadályokat, esetleg aknákat telepíteni, az előtér megvilágításáról (világító rakéta és pisztoly) gondoskodni, végül riasztó eszközöket az akadályokban elhelyezni.

Födözékek készítése.

A földözékek kiépítése különböző:

a) a közeli érintkezésben az ellenféllel, illetőleg ellenséges tűzben, vagy

b) az ellenséges tűzhatáson kívül.

a)-hoz. Ellenséges tűzben a beásás fekvő történik a harc- (raj-) vonalban. Az egyes csatárok először lövészteknőt készítenek maguknak, a melyeket lassanként annyira mélyítenek, hogy egyes gödrök keletkeznek, a melyekből állva lehet tüzelni. Ebben az emberek úgy segítenek magukon, hogy két egymásmellett fekvő katona közül az egyik lő, a másik ás. A gödrök utólagosan folytatólagos lövészárokká lesznek összekötve. A lövészgödrök között fenmaradt földtömegek közül egyesek a harántgátak alapjául meghagyatnak.

Az árkokat eleintén csak oly szélesre kell ké-

szíteni, hogy felszerelt katonák abban éppen hogy akadály nélkül közlekedhessenek.

A gyalogságot gyakorlatozás által rá kell szoktatni az ellenséges tűzben való gyors beásásra.

b)-hez. A készítenő földzékek minősége szerint kell a munkák legcélszerűbb végrehajtását elrendelni.

A századparancsnok szakaszparancsnokaival megállapítja a vonal részleteit, meghatározza az oldalzó erődművek és akadály telepítéseket, a földzékek keresztmetszetét, a harántgátak távolságát s a beépítések minőségét és számát. Később még az összekötő árkok irányát és egyéb részleteket kell meghatározni.

A földszerszámmal el nem látott légénységet elsősorban a k a d á l y o k telepítésére kell felhasználni, amelyeket ha csak lehetséges, azonnal az egész kiterjedés mentén egysorban kell elkészíteni.

Kisebb részlegeket a lőterületnek közeli távolságra való berendezésével kell megbízni. E tekintetben szigoruan kell ügyelni arra, hogy az előterep ne terv nélkül ritkítottassék, hanem csak az okvetlen szükséges kilövés állítások helyre. Ellenkező esetben az állást a rossz leplezés következtében az ellenséges tüzérségi megfigyelők, valamint a repülők igen könnyen

felfedezik. Általában valamennyi telepítés leplezésére nagy gondot kell fordítani.

Csak olyan esetben, a mikor az ellenséggel való érintkezés kizártnak tekinthető, szabad az árkot mindjárt kezdetben teljes keresztmetszetében egyformán kiemelni; egyébként pedig minden ember igyekezzék magát a lehető leggyorsabban a mélységbe beásni addig a határig, a míg az állva célzás lehetőségét elérte. Csak ezután kell az összeköttetést a jobb felé eső szomszédal létesíteni.

Az állás kiemelésénél a fegyvert állandóan kéznél kell tartani. Legjobb, ha a dolgozó azt közvetlenül maga mögé lefekteti.

A földözékek lehető zajtalan kiásását éjjel, valamint a csöndes felvonulást és a munka keresztülvitelét éjjel, gyakorolni kell.

Részletművekre vonatkozó határozványok.

A tűzérsegi telitalálatok és az oldalazó tűz hatásának csökkentésére a harántgátakat, — ha azt akarjuk, hogy azok hatásosan védjenek, — akként kell közbeiktatni, hogy azok koronájukkal még 1 m.-rel a hátsó árok rézsutozata fölé emelkedjenek és legalább 2 m., a legnehezebb űrméretek ellen 3—4 m. vastagságúak legyenek. Hogy az ellenség azokat fel ne ismerhesse, a koronának hátrafelé

mérsékelten lejtteni kell. Egymástól való távolságukat még ott is, ahol nem várható hosszantozó tűz, kb. 16 lépésnél (rajszélességnél) távolabbra nem szabad méretezni. Erős hosszantozó tűznél egymáshoz közelebb, egészen 5 m.-re kell állniok.

(Lásd a 14. ábrát.)

Nyílt, szabad terepen, továbbá sziklás és köves talajban a földözékeket lehetőleg mélyen kell bevágni (berobbantani). Feltöltött kómellvédek erősebb ágyútűznél igen hátrányosak. Bevágott földözékek az ellenség látása és a repülők felderítése elől könnyebben elrejtethők.

Ha állások gyökeres erdőn át vagy nedves talajon keresztül huzódnak, akkor ugyanúgy kell töltéseket emelni, mint olyan helyeken, ahol a kilövés azt feltétlenül megköveteli. Ebben az esetben azonban a külső rézsutozatot lehetőleg simán kell a terepbe átvezetni és a kiemelt föld felső rétegével (erdei fövénnyel) betakarni.

Feltöltött földözékeknél hátvédeket is kell létesíteni.

(Lásd a 15. ábrát.)

Ha egy állásban előreláthatóan hosszabb időt kell eltölteni, úgy az állást az erősített lövészárók keresztmetszete szerint kell kiépíteni.

(Lásd a 16. ábrát.)

A fődözékek kivitelénél számításba kell venni a csapat harcértékét is. A harcban kevésbé jártas csapatoknál mindent el kell kerülni, a mi a raj-(szakasz)-parancsnok személyes befolyását az alárendelt legénységre megnehezítené vagy gátolná. (Befödés mellőzése, közös óvóállások az egész raj részére, harántgátak ne a rajon belül stb.)

Egészen befödött lövészárkok és folytatólagos srápnelernyők célszerűtlenek. Ilyen berendezéssel a fődözékek láthatósága aránytalanul nagyobb, a tisztések befolyása megnehezített, a tüzérségi telitalálatok hatása erősen fokozódott és szuronytámadás visszaverése majdnem lehetetlen.

Eső, hó és hófuvás ellen védelmtől a helyenként ledobható, külső oldalukon tetőlemez-papírral bevont deszkatáblák alkalmazhatók.

(Lásd a 17. ábrát.)

Tüzelő lövészek részére fejjvédőül esetleg acélpajzsok jöhetnek tekintetbe, melyek a felhágón (lövészpadon) készenlétbe és adott pillanatban a mellvédre helyezhetők legyenek.

Óvóhelyeket (férőhelyeket) sohasem szabad az ellenség felé fordított árokrézsútozatba bevágni. Azokat, a harcvonalat biztosító csapatok

részére, alapelveileg a tarajvonal alatt elhelyeztetve kell létesíteni.

(Lásd a 18. és 19. ábrát.)

Már a harcállások első telepítésénél kell gondoskodni arról, hogy azok szárazon tarthatók legyenek és hogy a csapadékvizet le lehessen vezetni. Az árkokban a vízlevezető csatornákat állandó, mérsékelt lejttenel kell kiemelni, ha csak lehetséges burkolni és leemelhető farostéllal befödni.

(Lásd a 20. ábrát.)

Az állásbely padozatának egyenletesen a levezetőcsatorna felé kell lejttenie. A hátsó- és oldalterepen összegyűlemlő víznek nem szabad az árkokba folynia, hanem azt idejekorán külön árkolással kell felfogni és a födözék körül elvezetni. Az óvóhely bejárata magasabban legyen, mint az árokfenék. A vízlevezető csatornákat helyenkint a mellvéd alatt előrefelé kell kivezetni.

(Lásd a 21. ábrát.)

Az állásban való előrelátható hosszabb tartózkodás esetén, az árokkfalakat mielőbb burkolni és a burkolatokat alaposan megerősíteni kell, hogy nagyobb esőnél és havazásnál beomlások elő ne fordulhassanak.

Összekötő árkok.

A harcállásokhoz vezető összekötő árkok mindig harántgátak mögött torkoljanak. A kigyó-szerűen csavarodó futóárok felel meg a legjobban és ad legkevesebb munkát. Összekötő árkoknak lehetőleg teljes embermagasságig kell védelmet nyújtani, miért is földözékmagasságuk 2·00 egész 2·50-ig terjedjen.

(Lásd a 23. ábrát.)

Sebestültszállítmányok részére szolgáló kitérő-helyeket minden 20 – 30 m.-re kell készíteni.

Célszerű az összekötő árkokat helyenként az oldalba való tüzelésre berendezni, hogy ellenséges áttörés esetén oldalozólag be lehessen avatkozni.

(Lásd a 23. ábrát.)

Akadályok telepítése.

Akadályokat legjobb a tarajvonal elé kb. 30 m.-re (40 lépés) elhelyezni. Egész kiterjedésükben ne csak az arcvonalból, hanem oldalozólag is tűz alá legyenek vehetők.

Leghatásosabb a drótakadály, amely ne legyen túl magas, sem túl sűrű, hogy a kilő-

vést ne gátolja és a saját tűz által szét ne romboltassék. 0·8—1·0 m. magas, ritkásan beszúrt (gyéren szétoztott) akadálykarók, nem túl sűrű drótfonatokkal felelnek meg a legjobban. Szükség esetén a talaj fölé alacsony botló drótokat lehet kifeszíteni, vagy cölöpökön megerősített és sakk-táblaszerűen elrendezett dróthurkokat (lábhurkokat) is lehet alkalmazni.

(Lásd a 24. ábrát.)

Ha elegendő drót áll rendelkezésre, akkor ajánlatos egy egységes, széles akadály helyett, — két vagy három — egyenként 4 m. széles drótakadályt 10—15 lépés térközzel létesíteni. A térközökben még botló drótokat vagy lábhurkokat is lehet fektetni.

Célszerű a drótakadályokat szűkített árokba süllyeszteni, egyrészt, hogy azokat az ellenség meg ne lássa, másrészt, hogy saját tüzelésünkkel el ne romboljuk. Drótakadályok telepítésénél célszerű cövekek helyett az élőfákat kibasználni.

Vasból való akadálycölöpök jobbak, mint a fából valóak.

A tartósság emelése céljából előnyös a külső akadályfalakat beakasztani. Kiváltképen nedves talajban kell a karókat erősen rögzíteni, illetve beverni.

A karók között a drótot egészen szabálytalanul és lazán kell fenni, a fakarókon azonban drótkapcsokkal erősen megerősíteni, mert különben a drótnak egy helyen való elvágása elég-séges arra, hogy azt könnyen le lehessen szedni.

Az akadályokon át gyorsan elzárható, többszö-rösen megtört átjárókat kell nyitva hagyni s ezeket meg kell jelölni.

Ha az ellenfél közelsége a drótakadály rendes építését megakadályozza, akkor spanyol lovasokat kell éjjel, esetleg rudak segítségével is, a földözék elé kitolni és ott megerősíteni, illetőleg egymással összekötni.

A lövészárók előtt ág- és fatorlaszok alkalmazását kerülni kell, mert gátolják a ki-látást és kilövést s az ellenség közeledését, ki-vált akkor, ha hóval fedettek, eltakarják, végre ha szárazak, tüzeléssel könnyen felgyújthatók.

Farkasvermek helyes kivitelben való el-készítése sok időt és munkát vesz igénybe, amit más célra jobban lehet értékesíteni. Tábori állá-sokban azért csak kivételesen nyerhetnek alkal-mazást.

Aknak a mezőket dörzsölőgyújtógranáttal a kö-vetkező módon lehet rögtönözni:

A gránátokat hármass csoportban, 3—4 lépés

térközzel kell sakktáblaszerűen kirakni és dróthuzal segítségével a földözékből meggyújtani.

A gránátokat a földözék felé eső részen kövekkel kell hatástalanná tenni; minden csoport középső drótjába, a hurokkal hozzákapcsolt oldaldrótok betorkolása előtt egy fabotocskát erősítünk meg, melyen az oldaldrótok meghúzás esetén egymásután fennakadnak; az oldaldrótok hurokjainak különböző hosszúsága által a gránátok egymás után gyújthatók meg.

Telepítésükről a 25. és 26. ábra ad felvilágosítást.

«Egyetemes gránát» a drótakadályoknál a 27. ábra szerint is alkalmazható.

Az ilyen gránátoknak a földözéktől legalább 30 lépésnyi távolságra és külön cöveken kell megerősítve lenniök, hogy az akadályt meg ne rongálják.

Dörzsölógyújtógránátok érintkező aknákul való alkalmazását a 28. ábra mutatja.

A gránátok a drótnak erősebb megérintése vagy elvágása esetén önműködően meggyúlladnak. A telepítést jól kell leplezni és a gránátokat a földön (fákon stb.) jól megerősíteni.

Különfélék.

a) Riadó a lövészárokban:

Mindenki leggyorsabban a mellvédhez megy. Ha «szerelvényt le» volt elrendelve, nem kell először a szerelvényt felvenni. (Ezt a riadót éjjel és nappal gyakorolni.)

b) «Felszerelni» különbségül a «riadó»-tól.

Az emberek által ezt továbbadni és pontosan megkülönböztetni a riadót és felszerelést, melyet sokszor felcserélnek.

c) A lövészárkot megszálló legénységnek felriasztása a fülelő őrk vagy tábori őrsök által és a riadó továbbadása.

A parancs végrehajtásának ellenőrzése minden új helyzetben és minden kötetlenségben az alosztálytól fölfelé.

d) A lövészárokban állandóan teljes tölténytárak legyenek a puskában!

A többi töltényt egyáltalában nem kell kivenni a dobozokból, vagy csak keveset, mert különben a töltények megrozsdásodnak, amiáltal nagy töltési zavarok állanak elő.

A töltényeket csak száraz, homokmentes lövészer fülkéknél, vagy közvetlen az ellenség jelzett támadása előtt kell kivenni a dobozokból.

e) A géppuskák éjjeli lövésre való beállításának és rögzítésének (szélességben és magasságban) naponként még alkonyat előtt kell megtörténnie.

Ennek célja: meghatározott helyeknek (drótakadályoknak stb.) lapos és sűrűbb pásztázása éjjel, továbbá kikapcsolása azoknak a részeknek, ahol a saját arcvonalunkat veszélyeztetjük, vagy ahová hatni úgy sem tudunk. (Holt terek kikapcsolása.)

(Lásd a 29. ábrát.)

f) Világító eszközöket csak akkor kell használni, ha az akadályvonal előtt levő tábori őrsök (figyelő és fülelő őrsök) az ellenfél közeledését jelentik, vagy ha gyanús dolgot kell felderíteni. Mert máskülönben a legénységet ok nélkül háborgatjuk, a saját állásunkat céltalanul megvilágítjuk; mindez egyébiránt a világító eszközökkel való takarékoskodás szempontjából is kívánatos. Folytonosan világítani csak akkor kell, ha az ellenség támadása megindult.

A világító pisztolyok papírból készített töltényeit száraz helyen kell tartani, mert különben nehezen tölthetők.

A bemeszelt szurokfáklyákat használat előtt gyújtó végükön erőteljes ütögetéssel meg kell

lazítani, mert különben rosszul égnek és nem adnak világosságot. Az előtérben lévő szurokfáklya távgyújtására a 30. ábra szerinti készülék ajánlható.

Gyújtás: a drót meghúzása által a rakéta elsül, világítóteste meggyújtja a szalmacsomót, ez meggyújtja a meglazított fáklyafejet, ez aztán elégeti a fáklyát lekötő zsineget. A lehajlított ág kiegyenesedik és az égő fáklya végét talaj fölötti helyzetben tartja.

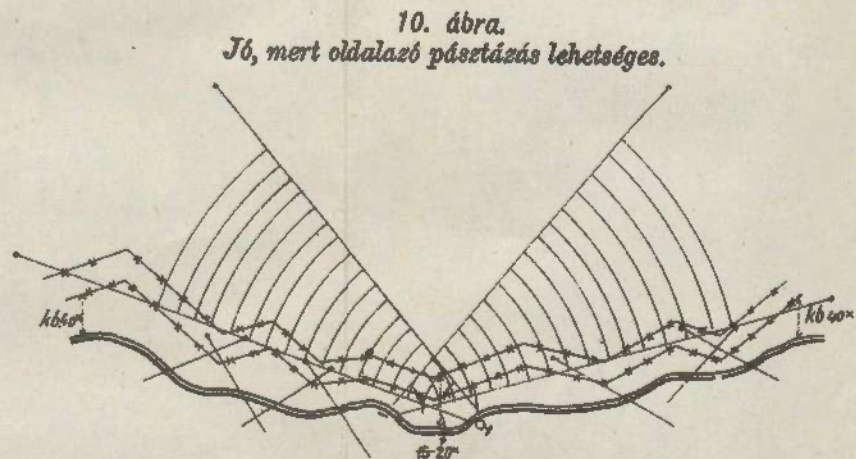
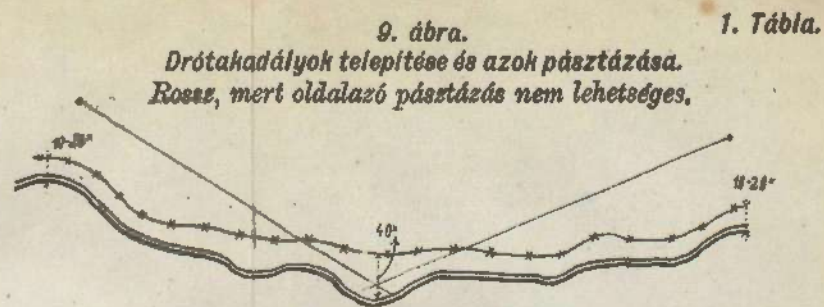
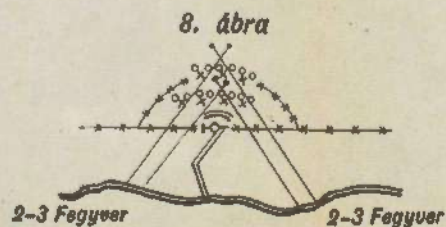
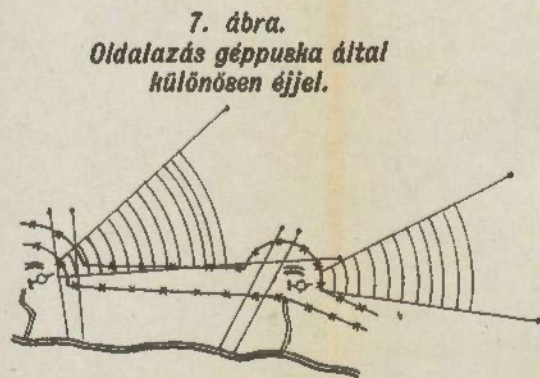
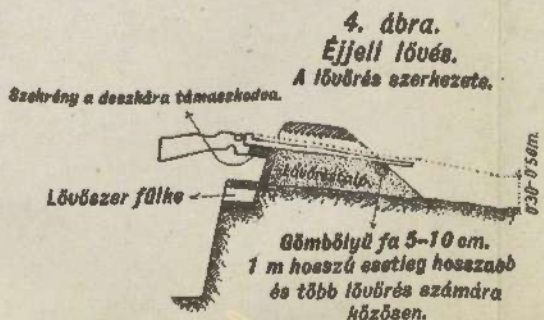
g) A lövészárók előtt elhelyezett saját tábori őrsöket (figyelő és fülelő őrsöket) mindig drótakadálylyal kell védeni és kézigránátokkal és világító eszközökkel felszerelni.

h) A kézi gránátok hajítását sokszor kell gyakorolni, különböző fajtáit alaposan megismertetni, mert különben önmagunkat veszélyeztetjük.

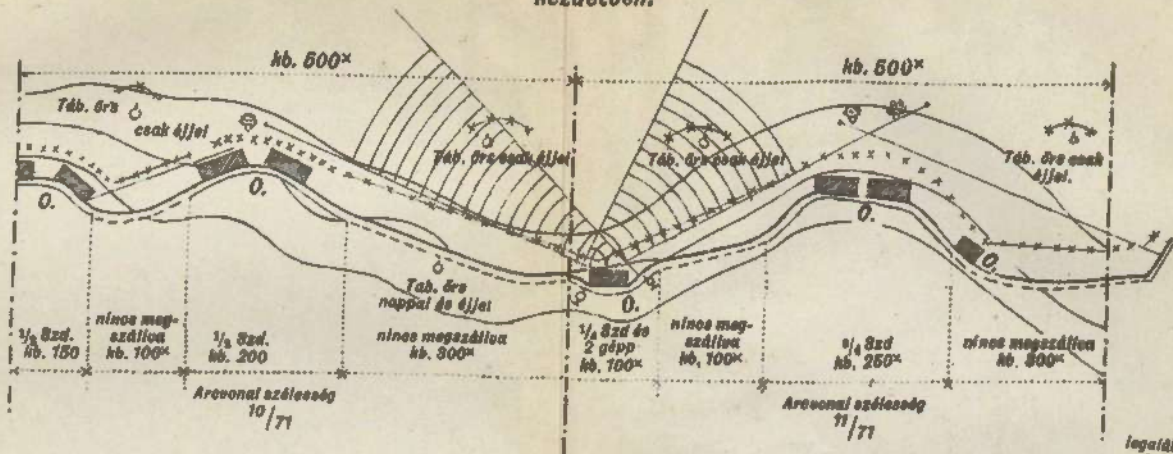
i) Ha egy állásból támadni akarunk, akkor ehhez minden előkészületet jól meg kell fontolni s legalapósbban és lehetően észrevétlenül megtenni.

TARTALOM.

	Oldal
Támpontok a legénység nevelésére és a tisztjelöltek és legénység általános harc kiképzésére... ..	3
A) Nevelés és általános oktatás	4
B) Kiképzés.	
a) Általánosságban	7
b) Harc kiképzés	11
C) Támpontok az állásharchoz.	
Általánosságban tiszték és tisztjelöltek részére	14
Füldözők készítése... ..	17
Részletművekre vonatkozó határozványok ...	19
Összekötő árkok... ..	23
Akadályok telepítése	23
Különfélék... ..	27

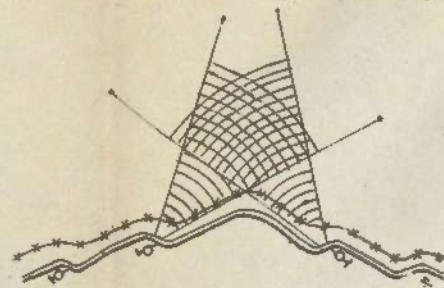
12. ábra.
Példa az arovnal megszállásra és berendezésére, ha csak gyengébb erők állanak rendelkezésre; kezdetben.

Magyarázat a 12. ábrához.

- Lővéstechnikák vonala a féiben maradt támadás után
- xxxxx Tervezett dróthakdály
- xxxxx Az első (második) nap (éjjel) azonnal kiépítendő dróthakdály.
- o Tervezett áknák. (Kézi gránát elosztás)
- o Tervezett óvőhelyek.

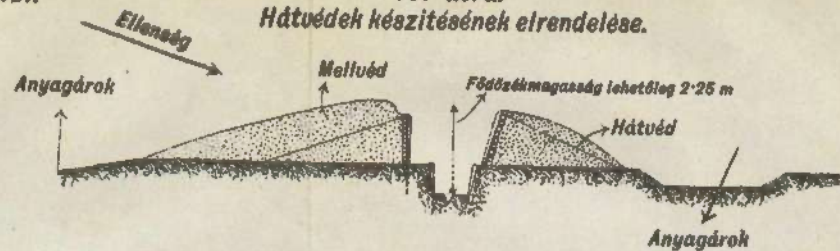
13. ábra.
A nyomdokuvnal szabálytalan, megtört és léposzótt telepítése, oldalozhatás oéljából.

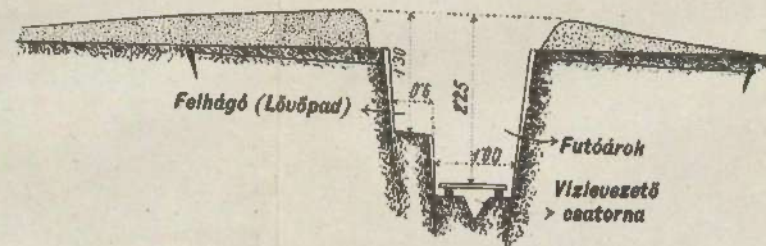
14. ábra.
Harántgátak.
legfőbb 2 m
legfőjebb 18^x

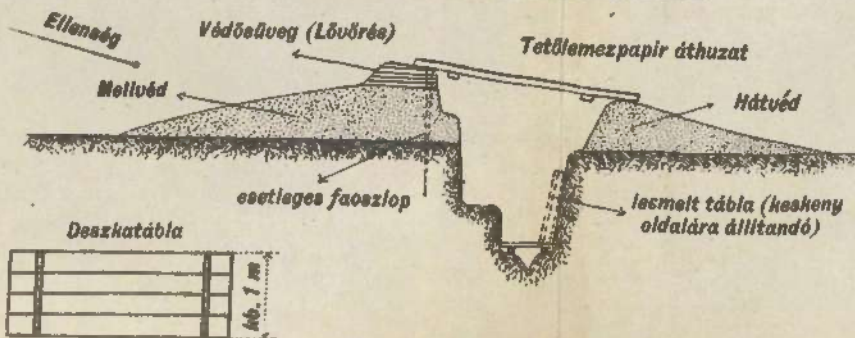
15. ábra.
Hátvédék készítésének elrendelése.

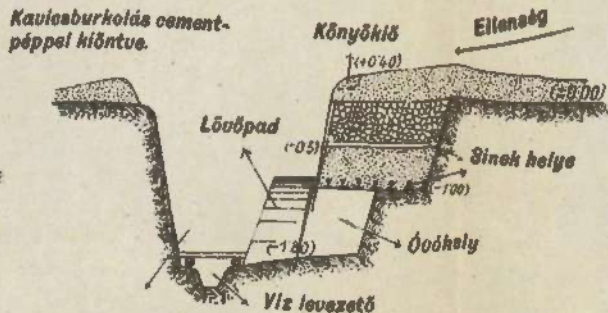
16. ábra.
Erősített lövészárók.

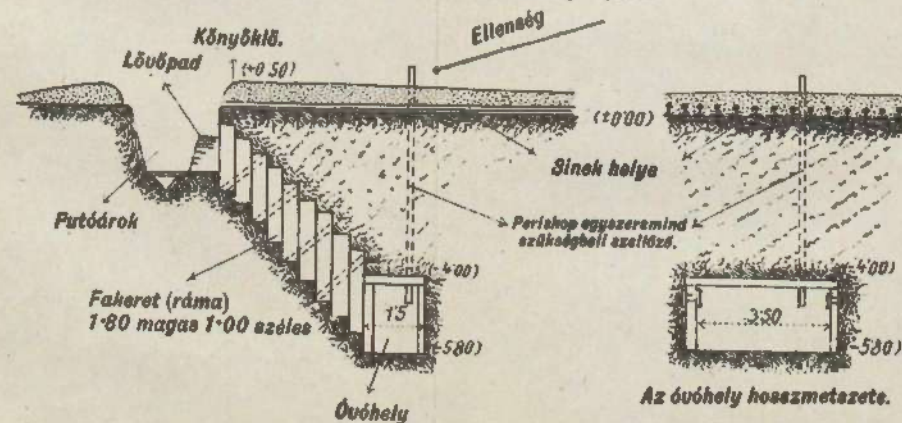
17. ábra.
Ledobható deszkatáblák alkalmazása.

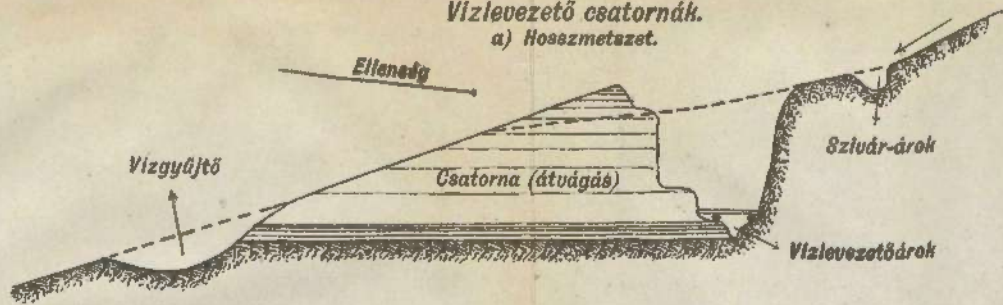
18. ábra.
Óvőhely 1/100

19. ábra.
Óvőhely 1/200.

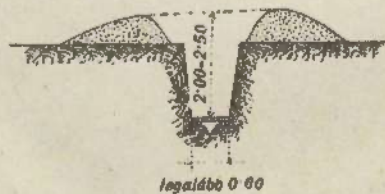
21. ábra.
Vizlevezető csatornák.
a) Hosszmetszet.

20. ábra.
Vizlevezető csatorna az árokfenéken.

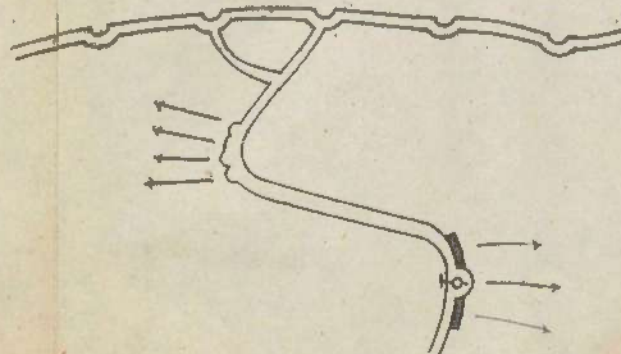
22. ábra.
Az összekötő árok keresztmetszete.

b) Keresztmetzet (a 25. ábrához).

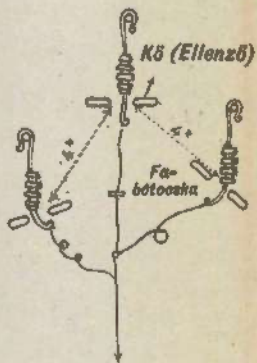

28. ábra.
Az összekötő árok oldalozásra való berendezése.

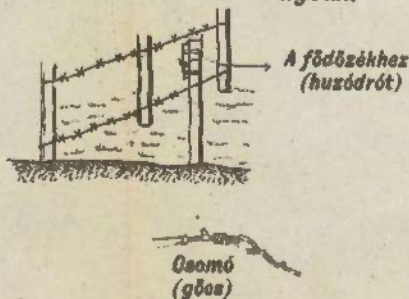

25. ábra.

Dörzsölőgyűjtős- (időzet gyűjtős) kézigránát alkalmazása aknamezők rögtönzésére.

27. ábra.
Az egytetemes gránát aknául való alkalmazása a drótkadályban.

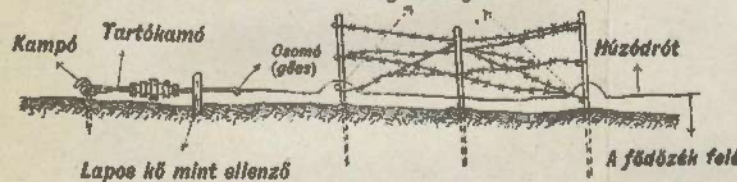

24. ábra.
Drót- (Láb-) hurkok.

26. ábra.

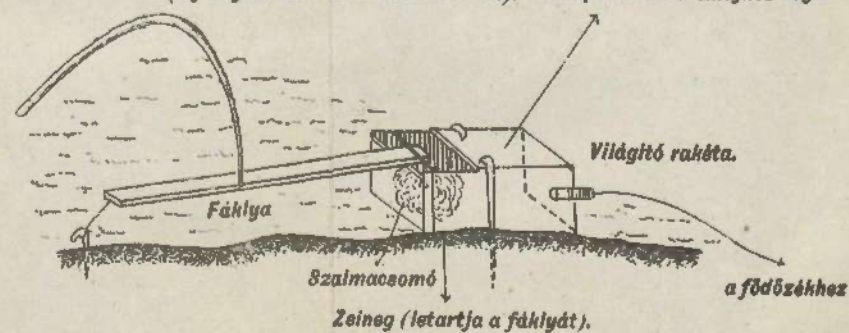
Biztosító hurkok a nem szándékolt gyűjtés megakadályozására.

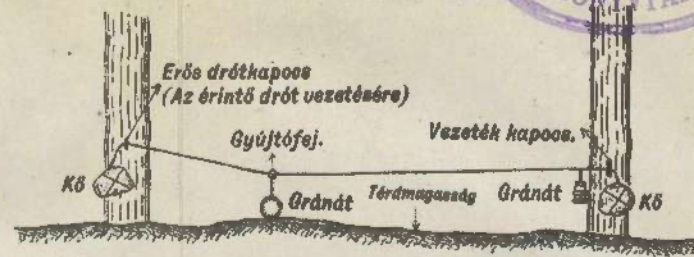
30. ábra.

Szurokfáklyák távgyújtása.

Üres lővesszer-rakasz, melynek födélé a fáklya felé le van törve; az így képződött nyílásban szilárd szalmacsomó. A rakasz kampók által a talajhoz rögzítettik.

28. ábra.
Dörzsölő gyűjtős gránát alkalmazása mint érintkező akna.

29. ábra.
A géppuska beállítása és rögzítése az éjjeli lövéshez.

